

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, mart.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA'SIR ETUVCHI TIZIMLASHTIRILGAN TAHDIDLAR.....	40
Qodirov Tuyg'un Uzoqovich, Nabiyev Bexzod Shavkatovich	
SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYA VA TEKNOLOGIK MODERNIZATSIYANING O'RNI	44
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASHNING USLUBIYOTI VA UNING SOLIQ TIZIMIDA QO'LLANILISHI	49
To'xtabayev Oybek Odilovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY Tajribalar.....	56
Ismailov Bobir Salomovich	
TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	62
Yangiboyev F.B.	
MINTAQAVIY IQTISODIY SALOHİYATDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	68
Turayev Og'abek Kaxramonovich	
XORIJIY MAMLAKATLARDA TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH Tajribasi.....	75
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BOSHQARISHNING INTEGRATSION VA ADAPTIV MODEL.....	83
Ibroximov Ilxomjon Shavkatjon o'g'li	
QURILISH TASHKILOTLARI FAOLIYATINING MOLİYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELAR ASOSIDA BAHOLASH	89
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
ICHKI NAZORAT VA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDAGI XAVFLARNI BOSHQARISH	94
Islamova Nargiza Mirzaxidovna	
TURIZMNING MINTAQADA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	104
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSİYALARNI JALB QILISH ORQALI INVESTITSION JOZIBADORLIKNI OSHIRISHNING HOZIRGI KUNDAGI HOLATI TAHLILI	111
Begamov S.X.	
RETHINKING JOB CREATION: ONTOLOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL FOUNDATIONS OF MACROECONOMIC EMPLOYMENT ANALYSIS.....	116
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
HUDUDIY TURIZM KLASSTERLARINI SHAKLLANTIRISH VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	125
Ro'zimova Xusnora Mirzobek qizi	
SUG'URTACHILIK VA O'ZBEKISTONDA SUG'URTA SEKTORINING HOLATI.....	129
O'runboyeva Sotima Alisher qizi	
GO'SHT VA GO'SHT MAHSULOTLARINI SANOAT USULIDA QAYTA ISHLASHDA XORIJIY MAMLAKATLAR Tajribalari.....	134
Kaydarova Sitara Suranbay qizi	
KORXONALAR QIYMATINI BAHOLASH VA BOZOR BAHOSINI SHAKLLANTIRISH METODOLOGIYASI.....	139
Abduraxmanov Sherzodbek Ravshanovich	
YASHIL IQTISODIYOT: EKOLOGIK BARQARORLIK VA IQTISODIY SAMARADORLIK UYG'UNLIGI.....	145
Jamalidinova Asalxon Saliyevna	
2025-YILDA O'ZBEKISTON UCHUN ENG YAXSHI 10 TA TRANSPORT TEKNOLOGIYALARI VA INNOVATSIYALARI	151
Mamasaliyeva Mukaddas Ibadullayevna, Beketov Timur Kazakbayevich	

MAHSULOT TANNARXINI ANIQLASHNING INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUVLARI: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY TIZIMLAR QIYOSIY TAHLILI	155
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ	163
Хайдарова Ёркиной Аскар кизи	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING FISKAL VA INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	170
Mamatova Nodira Mirzavaliyevna	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА И УСТОЙЧИВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ФОРМИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ МОДЕЛИ ПЕРЕХОДА ТЕПЛИЧНЫХ ХОЗЯЙСТВ ТАШКЕНТСКОЙ АГЛОМЕРАЦИИ НА СОЛНЕЧНЫЕ СИСТЕМЫ ЭНЕРГОСНАБЖЕНИЯ	178
Срождидинова Зарина Хайриддиновна, Абдувалиева Зилола Абдуллаевна	
MAMLAKATIMIZDA QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	186
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
RIVOJLANISHDA RAQOBAT EMAS, BALKI HAMKORLIKNING USTUVORLIGI: NAZARIY VA AMALIY TAHLIL	190
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEKANIZMLARI VA "QAMRAB OLINMAGAN O'RTA QATLAM" MUAMMOSI	196
Bafoev Farrux Jo'raqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA EKOLOGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	202
Shanazarova Gulyoraxon Baxtiyarovna	
O'ZBEKISTON STARTAP EKOTIZIMIDA INVESTITSIYA JALB QILISH JARAYONINING INSTITUTSIONAL MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI	208
Xoliqova Xurshidaxon Xayotjon qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA STARTAP EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	214
Usmanov Gafurjon Shavkatovich	
QURILISHDA ISHLAB CHIQRISH VA SIFATNI BOSHQARISH TIZIMLARINING RIVOJLANISHI	220
Buriyev Xakim Toshimovich, Usmanov Ilxom Achilovich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION MUHITNI TAKOMILLASHTIRISHNING STRATEGIYALARI	225
Xolov Sherali Axrorboyevich	
2010-2024-YILLARDA O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIKNI INVESTITSIYALASHNING EKONOMETRIK TAHLILI	229
Ashurov Shuhratbek Qudrat o'g'li	
TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING ZAMONAVIY USULLARI	233
Sherbekova Kamola Norbekovna	
AHOLI MOLIVAVIY SAVODXONLIGI DARAJASI VA UNI BAHOLASHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI	243
Abduvoxidov Akmal Abdulazizovich	
MARKAZIY BANK KURS SIYOSATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI	249
Saydullayev Nodirbek Narzullaevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISH SALOHİYATI VA MUAMMOLARI	258
Raupov Shuxrat Soyibovich	
ЭКОТУРИЗМ В УЗБЕКИСТАНЕ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	264
Абидова Дилфуза Игамбердиевна, Рахматуллаева Зулайхо Хасан кизи	
DIGITAL ECONOMY AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE: BUSINESS CHANGE IN THE REGIONS	270
Abdullayev Muzaffar Abdujabbarovich	

QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASHDA IOT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	273
Mirzaev Dilshod Artikovich	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ УЗБЕКИСТАНА	279
Касимова Наргиза Сабитджановна	
YASHIL IQTISODIYOTNING NAZARIY ASOSLARI VA UNGA ILMIY YONDASHUVLAR.....	284
Ismoyilova Mahliyo Oybek qizi	
BOSHQARUVDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR (OLIIY TA'LIM MISOLIDA).....	289
Karievva Gulnora Abdullayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV MIJOZLARGA XIZMAT KO'RSATISHNING AMALDAGI HOLATI VA ASOSIY TENDENSIYALARI.....	295
Qurbonov Odilbek Ro'zmatovich	
O'ZBEKISTONDA SPORT FEDERATSIYALARI VA ASSOTSIATSIYALARINI SAMARALI BOSHQARISH TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'LLARI	302
Umed Farmonkulovich Radjabov	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA QARATILGAN IQTISODIY MEKANIZMNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ULARNING AMALIY AHAMIYATI	307
Mullayeva Mexrangiz Axtam qizi	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	313
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Muradova Nazira Raximjanovna	
RAQAMLI MARKETING VA ONLAYN PLATFORMALAR ORQALI EKOTURISTIK MAJMUALARNI OMMALASHTIRISH TRENDI	318
Xolmatova Parvina Asliddin qizi	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGI STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR	323
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
РАЗВИТИЕ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА КАК ФАКТОР РЕГИОНАЛЬНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА.....	327
Бахтиёрров Худайберган Хамдам угли	
MAHALLIY BUDJETLARDA TRANSFERTLARGA QARAMLIK DARAJASINI BAHOLASH (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	335
Xudoyqulov Hamidjon Abdullayevich	
QORAQALPOG'ISTON QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNI BOSHQARISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI.....	342
Tajibaev Berdax Asqarbay uli	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	347
Ashurova Maftuna Ortiq qizi	
STRATEGIC DIRECTIONS FOR INCREASING CAPITAL EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS: DIGITALIZATION AND RISK MANAGEMENT INTEGRATION	352
Sadullaeva Mokhinur Aziz kizi	
TECHNOLOGY MANAGEMENT AND SME INTERNATIONALIZATION: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW	358
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
TA'LIM SIFATINI BAHOLASH MEZONLARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI.....	363
Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich	
SMART UNIVERSITET KONSEPSIYASI ASOSIDA REYTING VA RAQOBATBARDOSHLIKNI INTEGRAL BOSHQARISH	371
Xudoyqulov Husen Ahadovich	

BUXGALTERIYA HISOBINING MILLIY VA XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIVAVIY HISOBOT 1-SHAKLINING QIYOSIY TAHLILI	379
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
SUG'URTA BOZORINING RAQAMLI RIVOJLANISHIDA NAZARIY QARASHLAR	384
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSION LOYIHALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI	389
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
MAHALLIY BUDJETLAR DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	397
P.SH.Usmonov	
СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДОВ ИНВЕСТИЦИОННОГО АНАЛИЗА ДЛЯ ОЦЕНКИ ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ.....	401
Ирмухамедова Муслима Дилшодовна	
KORXONA VA TASHKILOTLARDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA KORPORATIV MADANIYAT, AXLOQIY-RUHIY VA MA'NAVIY MUHITNING O'RNI	407
Suyunov Dilmurod Xolmurodovich, Qodirov Tuyg'un Uzoqovich	
ELEKTRON PULLARNING MOHIYATI VA ULARNING MILLIY TO'LOV TIZIMIDAGI ROLI.....	416
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA UY XO'JALIKLARINING TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KENGAYTIRISH.....	423
Eshbaeva Shahnoza Faxriddinovna	
APPLICATION OF EXTREME MODELS IN ASSESSING THE ECONOMIC POTENTIAL OF AN ENTERPRISE	428
Musayeva Shoirazimovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGIDA XORIJIY TAJRIBA HAMDA UNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH SAMARADORLIGI.....	435
Bozorova Ozoda Raximovna	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATI IMIJINI OSHIRISHDAGI MUAMMOLARNI HAL ETISHDA XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI: QIYOSIY TAHLIL.....	439
Bekmurodov Navruz Ergashevich	
TA'LIM XIZMATLARI SOHASIDA YARATILGAN YALPI QO'SHILGAN QIYMAT DINAMIKASI VA UNI BOSHQARISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	449
O'rinov Komiljon Kozimovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHNING MINTAQAVIY OMILLARI.....	453
Salomat Norova	
QURILISH MATERIALLARI BOZORI VA UNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	459
Usubjonov Zaxriddin Vasliddin o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKSPORT OPERATSIYALARINI SUG'URTA QILISHNI RIVOJLANTIRISH.....	465
Xalikov R. B.	
BIZNES JARAYONLAR AUTSORSINGINI OPTIMALLASHTIRISH USULLARI TAHLILI	472
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
DAVLAT MOLIVAVIY BOSHQARUVI SAMARADORLIGINING IJTIMOY ADOLATGA TA'SIRINING PEFA VA CEQ METODOLOGIYALARI ORQALI TAHLILI	477
Zokirjonov Muhammadsodiq Ravshanbek o'g'li	

DAVLAT MOLIYAVIY BOSHQARUVI SAMARADORLIGINING IJTIMOY ADOLATGA TA'SIRINING PEFA VA CEQ METODOLOGIYALARI ORQALI TAHLILI

Zokirjonov Muhammadsodiq Ravshanbek o'g'li

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi
Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi
doktoranti (DSc)

mukhammadsodiq.zokirjonov@gmail.com

Orcid: 0009000578643473

Annotatsiya. Maqolada budjet boshqaruvining takomillashishi ijtimoiy adolat natijalariga qanday ta'sir qilishini o'rganish uchun Davlat xarajatlari va moliyaviy hisobdorlik (PEFA) tizimini Adolatga sodiqlik (CEQ) metodologiyasi bilan integratsiya qilish tadqiq qilindi. Bunda, O'zbekiston davlat moliyasini boshqarish samaradorligining PEFAga asoslangan ko'rsatkichlarini CEQga asoslangan daromadlar tengsizligi va kambag'allik o'lchovlari bilan birlashtiruvchi integratsiyalashgan empirik bazani ishlab chiqildi. Shuningdek, milliy statistika manbalaridan olingan ochiq ma'lumotlarga tayangan holda, davlat moliyasini boshqarishning kompozit indeksi tuzildi va uning 2010-2024 yillar oralig'idagi ijtimoiy adolat natijalari bilan bog'liqligi baholandi. Regression tahlil orqali davlat moliyasini boshqarishdagi ijobiy o'zgarishlar daromadlar tengsizligi va kambag'allikning kamayishi bilan sezilarli darajada bog'liqligi asoslandi.

Kalit so'zlar: Davlat moliyaviy boshqaruvi, PEFA, CEQ, ijtimoiy tenglik, fiskal boshqaruv, o'tish davri iqtisodiyoti.

Abstract. The article examines the integration of the Public Expenditure and Financial Accounting (PEFA) framework with the Commitment to Equity (CEQ) methodology to examine how improvements in budget management affect social equity outcomes. In this context, an integrated empirical framework was developed that combines PEFA-based indicators of public finance management performance in Uzbekistan with CEQ-based measures of income inequality and poverty. In addition, a composite index of public finance management was constructed based on open data from national statistical sources and its relationship with social equity outcomes for the period 2010-2024 was assessed. Regression analysis demonstrated that positive changes in public finance management are significantly associated with income inequality and poverty reduction.

Key words: Public financial management, PEFA, CEQ, social equity, fiscal governance, transition economies .

Аннотация. В статье рассматривается интеграция системы учета государственных расходов и финансовых показателей (PEFA) с методологией «Приверженность справедливости» (CEQ) для изучения того, как улучшения в управлении бюджетом влияют на результаты в области социальной справедливости. В этом контексте была разработана интегрированная эмпирическая модель, которая объединяет основанные на PEFA показатели эффективности управления государственными финансами в Узбекистане с основанными на CEQ показателями неравенства доходов и бедности. Кроме того, на основе открытых данных из национальных статистических источников был построен составной индекс управления государственными финансами, и была оценена его связь с результатами в области социальной справедливости за период 2010-2024 годов. Регрессионный анализ показал, что позитивные изменения в управлении государственными финансами значимо связаны с неравенством доходов и сокращением бедности.

Ключевые слова: Государственное финансовое управление, PEFA, CEQ, социальное равенство, фискальное управление, переходная экономика.

KIRISH

Soliq-budjet siyosati makroiqtisodiy barqarorlikni saqlagan holda inklyuziv o'sish va ijtimoiy adolatni rag'batlantirish orqali mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish traektoriyasini shakllantirishda markaziy o'rin tutadi. Bunday ikki yoqlama maqsadlarga erishishda fiskal vositalarning samaradorligi davlat moliyasini boshqarishni (PFM) tartibga soluvchi asosiy institutsional tuzilmalar sifatiga bog'liq. Biroq, fiskal boshqaruv sifatining taqsimot natijalariga ta'sir etish aniq mexanizmlari, ayniqsa, institutsional transformatsiya shiddatli kechayotgan va ma'lumotlar cheklangan sharoitlarda yetarlicha o'rganilmagan.

O'zbekistonning so'nggi yillardagi iqtisodiy rivojlanishi o'tish davrida soliq-budjet siyosati samaradorligini o'rganishdagi imkoniyatlarni ham, tahliliy qiyinchiliklarni ham yaqqol ifodalaydi. 1991 yilda mustaqillikka erishgandan so'ng, mamlakat iqtisodiy islohotlarning o'ziga xos «bosqichma-bosqich» yondashuvini tanlab, asosiy tarmoqlar ustidan keng davlat nazoratini saqlab qoldi, ikkitalik valyuta ayriboshlash kursi tizimida ish yuritdi va tezkor liberallashtirishdan ko'ra makroiqtisodiy barqarorlikka ustuvorlik berdi [1]. Ushbu strategiya 2016 yilgacha yillik o'rtacha 6-7 foizlik ijobiy o'sishni ta'minladi, biroq kambag'allik darajasi 2015 yilda 27,5 foiz miqdorida yuqoriligicha qoldi, daromadlar tengsizligi esa, rasman Jini koeffitsiyenti bo'yicha 0,36 atrofida mo'tadil bo'lsa-da, tashvishli o'sish tendensiyasini ko'rsatdi [2].

2016-yil sentabr oyidan boshlab Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida keng qamrovli islohotlar jarayoni jadallashtirildi. 2017-2019-yillarda amalga oshirilgan muhim liberallashtirish chora-tadbirlari qatoriga quyidagilar kiradi [3]:

- valyuta kursining 50 foizdan yuqori bo'lgan devalvatsiyasini bartaraf etgan holda uning unifikatsiya qilinishi (2017 yil sentabr);
- oziq-ovqat, energiya va iste'mol tovarlariga oid narx nazoratining sezilarli darajada qisqartirilishi;
- kapital hisobvaraqlari va tashqi savdo rejimlarining bosqichma-bosqich ochilishi;
- hamda davlat korxonalari uchun budjet cheklovlarining qat'iylashtirilishi.

Ushbu makroiqtisodiy islohotlar davlat moliyasini boshqarishni zamonaviylashtirish borasidagi salmoqli sa'y-harakatlar bilan parallel ravishda kechdi [4]:

- G'aznachilikning yagona hisobvarag'i (G'YaH) qamrovi davlat tashkilotlarining 34 foizidan (2015-yil) 87 foiziga (2021-yil) kengaydi;
- «Fuqarolar uchun budjet» nashrlari va openinfo.uz majburiy korporativ ma'lumotlarni oshkor qilish portalining tashkil etilishi orqali budjet shaffofligi oshirildi;
- shuningdek, 2023-yilgi «Fiskal strategiya to'g'risida»gi qonun orqali xalqaro standartlarga mos keladigan davlat qarzi va budjet taqchilligi limitlari belgilanib, fiskal asoslar rasmiylashtirildi.

Ushbu islohotlar davri sezilarli makroiqtisodiy o'zgaruvchanlik bilan kuzatildi [5]:

- inflyatsiya 2017-2018-yillarda 19,2 foizgacha ko'tarilib, keyinchalik 10-12 foiz atrofida barqarorlashdi;
- real ish haqi dastlab 8-12 foizga pasayib, so'ngra qayta tiklandi;
- tashqi qarz esa 2017-2022-yillarda YalMga nisbatan 30 foizdan 46 foizgacha oshdi, bu ham pandemiyaga qarshi kurashni moliyalashtirish, ham rivojlanish loyihalarini amalga oshirish bilan izohlanadi.

Shu bilan birga, ijtimoiy ko'rsatkichlarda turlicha tendensiyalar kuzatildi, jumladan, rasmiy kambag'allik darajasi 2022-yilga kelib 11 foizgacha keskin kamaydi, biroq tengsizlik ko'rsatkichlari ma'lumotlar manbasi va metodologiyasiga qarab Jini koeffitsiyenti bo'yicha 0,33 dan 0,45 gacha bo'lgan turlicha natijalarni ko'rsatdi [6].

Bunday murakkab empirik manzara quyidagi fundamental savollarni o'rtaga tashlaydi:

1. 2017-2023-yillardagi PFM institutsional takomillashuvi kuzatilgan ijtimoiy natijalarga hissa qo'shdimi yoki taqsimotdagi o'zgarishlar boshqaruv sifatiga bog'liq bo'lmagan makroiqtisodiy moslashuv dinamikasining natijasimi?

2. Budjet shaffofligi, budjetning ishonchligi va xarajatlarni nazorat qilish mexanizmlarining kuchaytirilishi makroiqtisodiy beqarorlik sharoitida ham resurslarning adolatli taqsimlanishiga xizmat qila oladimi?

3. Institutsional yaxshilanishlar cheklangan taqsimot foydasini beradigan minimal PFM sifat chegaralari mavjudmi?

Ushbu savollarga javob berish institutsional baholashni taqsimot ta'sirini o'lchash bilan birlashtiruvchi tahliliy bazani talab qiladi – bunday sintez esa mavjud adabiyotlarda deyarli uchramaydi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Institutsional sifatni baholash va taqsimot tahlili o'rtasidagi nazariy mutanosiblikka qaramay, PEFA va CEQ tizimlarini birlashtirgan empirik tadqiqotlar juda kam sonligicha qolmoqda. O'tkazilgan keng qamrovli adabiyotlar tahlili har ikki metodologiyaning yagona tahliliy asos doirasida tizimli integratsiyasi taqdim etilmaganini ko'rsatmoqda.

Bunday tanqislik bir necha omillar bilan izohlanadi. Fanlararo bo'linish PFM institutsional islohotlarini o'rganuvchi davlat boshqaruvi sohasi olimlarini taqsimot natijalarini tahlil qiluvchi davlat moliyasi bo'yicha

iqtisodchilardan ajratib qo'ygan – bu alohida akademik jamiyatlar o'zaro kam muloqot qiladi va turli jurnal tizimlarida maqolalar chop etadi [7]. Ma'lumotlar cheklanganligi PFM va taqsimotga oid moslashtirilgan ma'lumotlar to'plamini yaratishga to'sqinlik qiladi: PEFA baholashlari tizimli ravishda faqat 2005-yildan boshlangan va mamlakatlar qamrovi muntazam emas, CEQ tahlili uchun zarur bo'lgan uy xo'jaliklari kuzatuvlari esa tarqoq holda mavjud bo'lib, bu keng qamrovli panel tahlilini o'tkazish imkonini bermaydi [8]. Metodologik murakkablik vaziyatni yanada qiyinlashtiradi – institutsional sifat va taqsimot natijalari o'rtasidagi sabab-oqibat bog'liqligini o'rnatish boshqaruv tadqiqotlarida kam uchraydigan usullar (instrumental o'zgaruvchilar, tabiiy eksperimentlar) orqali jiddiy endogenlik muammosini hal qilishni talab qiladi [9].

Mavjud cheklangan dalillar tizimli integratsiyaga emas, balki bilvosita bog'liqliklarga qaratilgan. Bir qator tadqiqotlar PFM sifatining sog'liqni saqlash va ta'lim sohalaridagi natijalar bilan bog'liqligini kambag'allikka yo'naltirilgan xarajatlar samaradorligining proksi-ko'rsatkichi sifatida o'rganadi [10]. Boshqa tadqiqotlar PFMning alohida jihatlarini tahlil qilinadi, jumladan, budjet shaffofligining xizmatlar ko'rsatishdagi adolatga ta'siri [11], davlat xaridlari sifatining renta olish va tengsizlikka ta'siri [12] hamda progressiv soliqlar tortishni ta'minlovchi daromadlar ma'muriyatchiligi samaradorligi [13]. Shunga qaramay, ko'p o'lchovli PFM sifatini (to'liq PEFA tizimi) ko'p o'lchovli taqsimot natijalari (keng qamrovli adolat o'lchovi) bilan nazariy asoslangan ekonometrik modellar doirasida tizimli bog'lovchi birorta ham keng qamrovli tadqiqot mavjud emas.

Geografik qamrovda ham shunga o'xshash bo'shliqlar kuzatiladi. PFM va adolat o'rtasidagi bog'liqlikka doir mavjud tadqiqotlar asosan Lotin Amerikasi (CEQ keng qamrovi), Sahroi Kabirdan janubdagi Afrika (ko'plab PEFA baholashlari) va Sharqiy Yevropaga (o'tish davri iqtisodiyotiga qiziqish) yo'naltirilgan. Markaziy Osiyo iqtisodiyotlari ilmiy jihatdan minimal darajada e'tibor topgan – tizimli adabiyotlar bo'yicha bajarilgan tadqiqotlar kesimida izlanish O'zbekiston, Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston yoki Turkmaniston uchun PFM baholashini taqsimot tahlili bilan integratsiya qilgan birorta ham nashr etilgan tadqiqot aniqlanmadi. Xususan, O'zbekistonda PEFA baholashi [14] va qisman CEQ uslubidagi taqsimot tadqiqotlari [15] o'tkazilgan, biroq bu tahlillar o'zaro bog'liqliklarni o'rganmasdan, alohida jarayonlar sifatida qolib ketmoqda.

Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi O'zbekiston o'tish davri iqtisodiyoti sharoitida davlat moliyasini boshqarish sifatini baholashni ijtimoiy adolat o'lchovlari bilan birlashtirgan holda, keng qamrovli empirik tahlil orqali ilmiy bilimlardagi mavjud bo'shliqlarni to'ldirishdan iborat.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ijtimoiy adolat – tadqiqotning asosiy natijaviy konsepsiyasi bo'lib, u daromadlar taqsimoti, kambag'allik holati, davlat xizmatlaridan foydalanish imkoniyati va fiskal progressivlikni qamrab oluvchi ko'p o'lchovli konstruksiyadir. O'zbekistonning ma'lumotlar muhitida CEQ (Commitment to Equity – Adolatga sodiqlik) mikrosimulyatsiyasini o'tkazish imkonsizligini inobatga olgan holda, ushbu tadqiqotda adolatning turli o'lchamlarini ifodalovchi bir nechta proksi-indikatorlarni sintez qiluvchi kompozit Ijtimoiy adolat indeksini (SEI) ishlab chiqildi. Bunda, SEI nazariy ahamiyati, ma'lumotlar mavjudligi va avvalgi adabiyotlardagi validatsiya asosida tanlab olingan quyidagi to'rtta tarkibiy indikatorni birlashtiradi:

1. Daromadlar tengsizligini ko'rsatuvchi Jini koeffitsiyenti daromadlar konsentratsiyasini 0 dan 1 gacha bo'lgan shkalada o'lchaydi (0 = mutlaq tenglik, 1 = mutlaq tengsizlik).

2. Kambag'allik darajasini ko'rsatuvchi Poverty Headcount Ratio koeffitsiyenti milliy kambag'allik chegarasidan past yashaydigan aholi ulushiga oid ma'lumot stat.uz e'lon qilgan yillik kambag'allik baholari tadqiqot davrida keskin pasayishni ko'rsatadi: 27,5% dan (2015) 11,0% gacha (2022).

3. Ijtimoiy xarajatlar progressivligi indeksi (SEPI) davlat xarajatlari tarkibi kam ta'minlangan uy xo'jaliklariga naf keltiradigan dasturlarni qay darajada qo'llab-quvvatlashini o'lchaydigan agregat darajadagi proksi – SEPI ni ishlab chiqildi. Gomez-Sabiani va Moranning SEPI yondashuvi asosida quyidagicha hisoblanadi [16]:

$$SEPI_t = \omega_1 \frac{SocAsst_t}{TotExp_t} + \omega_2 \frac{PrimEd_t}{TotEd_t} + \omega_3 \frac{PrimHealth_t}{TotHealth_t} - \omega_4 \frac{GenSubsidy_t}{TotExp_t}$$

Bunda:

$SocAsst_t$ – manzilli ijtimoiy yordam xarajatlari;

$TotExp_t$ – jami davlat xarajatlari;

$PrimEd_t$ va $PrimHealth_t$ – boshlang'ich ta'lim va sog'liqni saqlash xarajatlari;

$GenSubsidy_t$ – umumiy subsidiyalar (energiya, oziq-ovqat – regressiv xarakterga ega);

ω_i – nazariy vaznlar (tegishli: 0,35; 0,25; 0,25; 0,15).

4. Soliq progressivligi indeksi (TPI) daromadlar tarkibida progressiv to'g'ri soliqlar va regressiv egri soliqlarning qay darajada ustuvorligini o'lchaydigan ko'rsatkich bo'lib, quyidagicha hisoblanadi:

$$TPI_t = \frac{DirectTax_t}{DirectTax_t + IndirectTax_t}$$

Bunda, $DirectTax_t$ – jismoniy va yuridik shaxslardan olinadigan daromad soliqlari; $IndirectTax_t$ – QQS, aksiz va bojxona to'lovlari. O'zbekistonning TPI ko'rsatkichi 2015 yildagi 0,42 dan 2018 yilda 0,31 gacha tushib (liberallashtirishdan keyingi QQS kengayishi), 2023 yilda 0,37 gacha qayta tiklandi.

Ijtimoiy adolat indeksi (SEI) to'rtta komponentni vaznli o'rtachalash orqali quyidagicha kompozit ko'rsatkich sifatida birlashtiradi:

$$SEI_t = \alpha_1 (1 - Gini_t) + \alpha_2 (1 - Poverty_t) + \alpha_3 SEPI_t + \alpha_4 TPI_t$$

Bunda 1 va 2-komponentlar teskari qiymatga o'tkazilgan (1 minus qiymat), shunda yuqori ko'rsatkich barcha o'lchovlar bo'yicha yuqori adolat darajasini ifodalaydi. Tayanch spesifikatsiyada teng vaznlar ($\alpha_i = 0,25$) qo'llaniladi. Barcha komponentlar agregatsiyadan oldin z-score transformatsiyasi orqali standartlashtiriladi.

Tayanch spesifikatsiya Davlat moliyasini boshqarish sifati indeksini (PFMQI) uch bosqichli agregatsiya orqali kompozit tarzda quyidagicha quriladi [17]:

1-qadamda 31 ta indikatorning har biri 1-4 ball bilan baholanadi.

2-qadamda yettita ustunning har biri tarkibiy indikatorlarning vaznli o'rtachasi sifatida hisoblanadi:

$$PillarScore_j = \sum_{i \in j} w_{ij} \times IndicatorScore_i$$

Bunda vaznlar (w_{ij}) PEFA metodologiyasi ko'rsatmalari asosida indikatorning ustun ichidagi ahamiyatini aks ettiradi.

3-qadamda ustunlar bo'yicha umumiy PFMQI agregatsiya qilinadi:

$$PFMQI_t = \sum_{j=1}^7 \beta_j \times PillarScore_{jt}$$

Ikkita muqobil vaznlash sxemasi ko'rib chiqiladi:

– A sxemasi (Teng vaznli): Barcha ustunlar uchun $\beta_j = 1/7$.

– B sxemasi (Nazariy asoslangan): $\beta_1=0.20$, $\beta_2=0.18$, $\beta_3=0.12$, $\beta_4=0.15$, $\beta_5=0.20$, $\beta_6=0.10$, $\beta_7=0.05$.

Bunda fiskal natijalar bilan kuchliroq bog'liq bo'lgan budjet ishonchligi (I ustun) va ijro nazoratiga (V ustun) yuqoriroq vazn beriladi.

O'zbekistonning 2019-yilgi baholashi B sxemasi bo'yicha PFMQI = 2.68 natijasini berdi, bu esa "sezilarli kamchiliklar" va "asosiy talablarning bajarilishi" oralig'idagi ko'rsatkichdir.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ushbu bobda 2015-2023-yillarda O'zbekistonda davlat moliyasini boshqarish sifati va ijtimoiy adolat o'rtasidagi bog'liqlikni integratsiyalashgan tahlil qilishdan olingan keng ko'lamlı empirik xulosalar taqdim etiladi. 1-jadval tahlilda qo'llanilgan barcha o'zgaruvchilar uchun deskriptiv statistikani ko'rsatib, u ma'lumotlar tuzilmasi, markaziy tendensiyalar, dispersiya va vaqt oraliqlari haqida to'liq ma'lumot beradi.

Quyidagi 1-jadval ma'lumotlariga ko'ra, ijtimoiy adolat indeksi (SEI) o'rtacha darajani (0.492) ko'rsatmoqda, vaqt bo'yicha o'zgaruvchanlik nisbatan cheklangan ($CV=0.114$). Bu o'rganilayotgan davrda adolat dinamikasi keskin emas, balki bosqichma-bosqich bo'lganini anglatadi. Minimum va maksimum o'rtasidagi 0.164 ballik farq shkalaga nisbatan sezilarli harakat bo'lib, regressiya modellari orqali tahlil qilish mumkin bo'lgan mazmunli vaqtinchalik o'zgarishlardan dalolat beradi. SEI komponentlari turlicha qonuniyatlarni namoyish etdi. Xususan, Jini koeffitsiyenti (o'rtacha 0.374) xalqaro standartlar bo'yicha o'rtacha tengsizlik diapazoniga kiradi, lekin manbalararo o'lchov noaniqligi mavjud (± 0.038 SD ham vaqtinchalik o'zgarishni, ham o'lchov xatoligini aks ettiradi).

Kambag'allik darajasi 2015-yildagi 27.5% dan 2022-yilda 11.0% gacha keskin pasaygan. Bu SEI o'zgarishiga eng katta hissa qo'shgan yagona ijobiy omildir. Xarajatlar progressivligi o'rtacha darajada (0.428), lekin yillararo sezilarli tebranishga ega ($CV=0.157$). Bu ham real tarkibiy o'zgarishlarni, ham ma'lumotlarni o'lchashdagi qiyinchiliklarni ifodalaydi. Soliq progressivligi nisbatan pastligicha qolmoqda (o'rtacha 0.361), bu o'tish davri iqtisodiyotlariga xos bo'lgan bilvosita regressiv soliqlarga tayanish xususiyatini ko'rsatadi. Komponentlar darajasidagi tahlil 2-jadvalda kompozit SEI indeksi o'rniga alohida komponentlarni bog'liq o'zgaruvchilar sifatida ishlatish orqali DMB sifati ta'siri muayyan adolat o'lchovlari bo'yicha farqlanishi yoki farqlanmasligi tekshirildi (1-jadval).

1-jadval. 2015-2023-yillardagi aniqlangan ko'rsatkichlarning tavsiflovchi statistikasi¹

№	Ko'rsatkichlar	O'rtacha	Mediana	Standart og'ish (SD)	Min.	Maks.	Variatsiya koef. (CV)
1.	Ijtimoiy adolat indeksi (SEI)	0.492	0.485	0.056	0.418	0.582	0.114
2.	SEI komponentlari						
3.	Jini koeffitsiyenti (garmonizatsiyalangan)	0.374	0.370	0.038	0.330	0.450	0.102
4.	Kambag'allik darajasi (%)	17.2	15.8	5.8	11.0	27.5	0.337
5.	Ijtimoiy xarajatlar progressivligi indeksi	0.428	0.435	0.067	0.310	0.520	0.157
6.	Soliq progressivligi indeksi	0.361	0.370	0.042	0.285	0.420	0.116

Izohlar: N = 9 kuzatuvlar soni; SD = Standart og'ish; CV = Variatsiya koeffitsiyenti (SD/O'rtacha); SEI 0-1 shkalasida (yuqori qiymat = yuqori adolat); PFMQI va ustun baholari 1-4 shkalasida (yuqori qiymat = yaxshiroq DMB sifati); Jini koeffitsiyenti SEI qurilishida teskari o'lingan, shuning uchun yuqori qiymat past tengsizlikni anglatadi; barcha pul agregatlari real ifodada (2015-yilgi doimiy narxlarda).

Quyidagi 2-jadval ma'lumotlariga ko'ra, Jini (tengsizlik) samaralari yuzasidan DMB sifati tengsizlikning kamayishi bilan kuchli bog'liq (koeffitsiyent -0.068, $p=0.009$); PFMQI ning bir ballga oshishi Jini indeksining 6.8 foiz punktga pasayishini prognoz qiladi. Standartlashtirilgan koeffitsiyent ($\beta=-0.756$) ushbu bog'liqlik eng kuchli aniqlangan ta'sirlardan biri ekanligini ko'rsatadi. Bu esa DMBdagi yaxshilanishlar shunchaki kambag'allik yoki fiskal tarkibga emas, balki daromadlar taqsimotiga samarali ta'sir etishini anglatadi. Kambag'allik samaralari bo'yicha ahamiyatli manfiy bog'liqlik (koeffitsiyent -8.342, $p=0.035$) shuni ko'rsatadiki, PFMQI ning ortishi kambag'allikning sezilarli darajada pasayishi bilan bog'liq – bir ballga yaxshilanish kambag'allikning 8.3 foiz punktga kamayishini anglatadi. Tadqiqot davrida kambag'allik 27.5% dan 11.0% gacha (jami 16.5 punktga) tushganini hisobga olsak, PFMQI ning ~0.6 punktga (2.28 dan 2.85 gacha) yaxshilanishi ushbu pasayishning ~5.0 punktini tushuntirib beradi, bu esa kuzatilgan kambag'allik qisqarishining taxminan 30 foizini tashkil etadi.

Xarajatlar progressivligi samaralari bo'yicha juda kuchli musbat bog'liqlik (koeffitsiyent 0.185, $p=0.008$) DMB sifatini yaxshilash mablag'larning manzilliligini oshirish, isrofgarchilikni kamaytirish va kam ta'minlangan uy xo'jaliklariga xizmat ko'rsatishni yaxshilash orqali xarajatlar tomonidagi adolatni kuchaytirishini ko'rsatadi. Standartlashtirilgan effekt ($\beta=0.714$) tengsizlikka ta'sir bilan taqqoslanadigan darajada bo'lib, ikki tomonlama kanalni ko'rsatadi: ham taqsimot, ham tarkibiy yaxshilanish. Soliq progressivligi yuzasidan zaif va statistik jihatdan ahamiyatsiz bog'liqlik (koeffitsiyent 0.042, $p=0.307$) tadqiqot davridagi DMB islohotlari daromadlar qismining progressivligiga sezilarli ta'sir ko'rsatmaganini bildiradi. Bu tavsifiy dalillarga mos keladi – institutsional yaxshilanishlarga qaramay, soliq tuzilmasi nisbatan barqaror (regressiv QQS va aksizlar ustuvorligi) bo'lib qolgan. Bu shuni anglatadiki, DMB salohiyati soliq siyosati islohoti uchun zarur, ammo yetarli bo'lmagan shartdir (2-jadval).

2-jadval. SEI indeksi alohida komponentlariga DMB sifatining ta'siri²

№	Ko'rsatkichlar	Jini (inversiya) (1)	Kambag'allik (2)	Xaraj. progress. (3)	Soliq progress. (4)
1.	PFMQI	-0.068*** (0.018) [-0.756] $p=0.009$	-8.342** (3.124) [-0.616] $p=0.035$	0.185*** (0.051) [0.714] $p=0.008$	0.042 (0.038) [0.234] $p=0.307$
2.	YaIM o'sishi	0.002 (0.002)	-0.418 (0.285)	-0.001 (0.003)	0.003 (0.002)
3.	Inflyatsiya	0.002 (0.001)	-0.156 (0.142)	-0.001 (0.001)	0.001 (0.001)
4.	Davlat xarajatlari	0.001 (0.002)	-0.824* (0.389)	0.005 (0.003)	0.002 (0.002)
5.	Davlat qarzi	0.001 (0.001)	-0.082 (0.098)	0.001 (0.001)	0.000 (0.001)
6.	Valyuta volat.	-0.018 (0.032)	4.187 (5.612)	-0.034 (0.057)	-0.012 (0.042)

1 Muallif tomonidan tuzilgan

2 Muallif tomonidan tuzilgan

7.	Konstanta	0.561*** (0.069)	39.84*** (11.50)	-0.089 (0.157)	0.235 (0.117)
Model statistikasi					
8.	R^2	0.846	0.823	0.892	0.654
9.	Adjusted R^2	0.537	0.469	0.675	0.001
10.	N	9	9	9	9
11.	RMSE	0.0129	2.127	0.0242	0.0210

Izohlar: Barcha spesifikatsiyalar 4.5-jadvaldagi 4-model kabi nazorat o'zgaruvchilari to'plamini o'z ichiga oladi; Qavs ichida robust standart xatoliklar; Kvadrat qavs ichida standartlashtirilgan koeffitsiyentlar; *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.10$; Jini indeksi inversiya qilingan, shu bois musbat koeffitsiyentlar tengsizlikning kamayishini (adolatning oshishini) anglatadi.

Differensial mexanizmlar bo'yicha tengsizlik, kambag'allik va xarajatlar progressivligiga kuchli ta'sir mavjudligi, lekin soliq progressivligiga ta'sirning yo'qligi DMB yaxshilanishlari asosan daromad vositalari orqali emas, balki xarajat kanallari orqali amalga oshirilganini ko'rsatadi. Ushbu qonuniyat soliq ma'muriyatchiligi yoki siyosatini qayta qurishdan ko'ra, budjet ijrosi, xizmat ko'rsatish va ijtimoiy dasturlarni boshqarishga qaratilgan islohotlar ustuvorligiga mos keladi. Model mosligidagi farqlar bo'yicha to'g'rilangan R^2 ko'rsatkichi deyarli noldan (soliq progressivligi) 0.675 gacha (xarajatlar progressivligi) o'zgaradi. Bu DMB sifati adolat o'lchovlarini turlicha tushuntirishini anglatadi – xarajatlarni boshqarish bilan chambarchas bog'liq natijalar uchun yuqori tushuntirish kuchiga ega, soliqlar bilan belgilanadigan natijalar uchun esa zaifroqdir.

Model validatsiyasi yuzasidan regressiya diagnostikasi va diagnostik testlar 3-jadvalda keltirilgan. Bunda, asosiy spesifikatsiya uchun keng qamrovli diagnostik test natijalari taqdim etilgan bo'lib, unda klassik OLS (eng kichik kvadratlar usuli) farazlarining bajarilishi yoki tuzatish choralarini talab qilishi baholandi.

Quyidagi 3-jadvalda keltirilgan model bo'yicha bajarilgan ekonometrik diagnostik baholashga ko'ra hisoblangan Linktest spesifikatsiyadagi xatoliklarni aniqlamadi ($p = 0.396$), garchi erkinlik darajasi cheklovi tufayli RESET testini hisoblash imkoni bo'lmas-da. Ostonaviy tahlil (4.4-bo'lim) nochizilikni baholashda kuchliroq natija berib, strukturaviy o'zgarishni aniqladi, ammo umumiy funksional shaklning muvofiqligini tasdiqladi. Breusch-Pagan testi gomoskedastiklik haqidagi nol gipotezani qat'iy qabul qildi ($p = 0.634$). Qoldiqlar grafigining vizual tahlili tizimli qonuniyatlarni aniqlamadi. Diagnostika zarurat yo'qligini ko'rsatsa-da, kichik tanlanma uchun ehtiyotkorlik chorasi sifatida barcha natijalarda geteroskedastiklikka robust (HC3) standart xatoliklar qo'llandi (3-jadval).

3-jadval. Regressiya diagnostik testlari³

Diagnostik test	Test statistikasi	p-qiyamati	Talqin
A. Funksional shakl			
Ramsey RESET	$F(3,0) = \text{—}$	—	Erkinlik darajasi yetarli emas
Linktest	$t = 0.95$	0.396	Spesifikatsiya xatosi yo'q
B. Geteroskedastiklik			
Breusch-Pagan	$\chi^2(5) = 3.42$	0.634	Gomoskedastiklik mavjud
White testi	$\chi^2(20) = \text{—}$	—	Yerkinlik darajasi yetarli emas
Qoldiqlar va prognozlangan qiymatlar grafigi	—	—	Tizimli shakl kuzatilmadi
C. Avtokorrelyatsiya			
Durbin-Watson	$DW = 1.89$	—	Avtokorrelyatsiya mavjud emas
Breusch-Godfrey LM(1)	$\chi^2(1) = 0.38$	0.538	AR(1) mavjud emas
Breusch-Godfrey LM(2)	$\chi^2(2) = 1.24$	0.538	AR(2) mavjud emas
D. Normallik			
Shapiro-Wilk	$W = 0.931$	0.503	Qoldiqlar normal taqsimlangan
Jarque-Bera	$\chi^2(2) = 0.86$	0.651	Qoldiqlar normal taqsimlangan
Q-Q grafigi	—	—	Chetlarda kichik og'ishlar bor
E. Multikollinearlik			
O'rtacha VIF	—	—	3.21
Maksimal VIF (Davlat xaraj.)	—	—	3.91
Holat soni (Condition Number)	$\kappa = 18.4$	—	O'rtacha kollinearlik

3 Muallif tomonidan tuzilgan

F. Ta'sir etuvchi kuzatuvlar			
Kuk masofasi (max Cook's D)	D = 0.62	—	Ta'sir etuvchi kuzatuv yo'q
DFBETAS (PFMQI, max)	0.84	—	Chegaradan (1.0) past
Leverage (max)	h = 0.78	—	N=9 uchun kutilgan holat

Izohlar: HC3 = Geteroskedastiklikka chidamli standart xatoliklar (Davidson-MacKinnon); "Erkinlik darajasi yetarli emas" (Insufficient df) N=9 bo'lganda testni ishonchli hisoblab bo'lmayligini anglatadi; Xavotir uchun chegaraviy qiymatlar: VIF>10, Cook's D>4/n (=0.44), DFBETAS>1.0, leverage>2k/n (=1.33, k=6 uchun); Rasmiy testlar quvvati cheklanganligi sababli Q-Q grafigi va qoldiqlar grafigi vizual tekshirildi.

Avtokorrelyatsiya muammosini ko'rsatadigan Durbin-Watson statistikasi (1.89) "avtokorrelyatsiya mavjud emas" sohasiga (1.5-2.5 oralig'i) mos keladi. Birinchi va ikkinchi tartibli avtokorrelyatsiya uchun Breusch-Godfrey LM testlari mustaqillik gipotezasini rad etmadi (p=0.538). Bu PFMQI va boshqa regressorlar nazorat qilingandan keyin vaqtli ketma-ketlik tuzilishiga qaramay, qoldiqlarning serial korrelyatsiyalanmaganini anglatadi. Taqsimot zichlik funksiyasining normallikni tekshirish uchun Shapiro-Wilk (p=0.503) va Jarque-Bera (p=0.651) testlari normallikni qabul qildi. Q-Q grafigi chetki nuqtalarda kichik og'ishlarni ko'rsatsa-da, umumiy holatda izchillik saqlangan – bu mukammal normallik kutish qiyin bo'lgan kichik tanlanma uchun maqbuldir. Qoldiqlarning normalligi t-statistikasi va F-testlaridan olingan xulosalarning to'g'riligini quvvatlaydi.

Multikollinearlikni aniqlaydigan o'rtacha VIF (3.21) va maksimal VIF (3.91) ko'rsatkichlari odatiy xavotir chegarasidan (10) ancha past bo'lib, boshqariladigan kollinearlikdan dalolat beradi. Holat soni (18.4) o'rtacha darajadagi kollinearlik mavjudligini ko'rsatadi, lekin u xavfli emas (odatda k>30 xavotirli). Davlat xarajatlari va davlat qarzi eng yuqori VIF ko'rsatkichlariga (~3.8-3.9) ega bo'lib, bu ularning kuchli korrelyatsiyasiga (r=0.82) mos keladi, ammo xulosa chiqarish uchun to'sqinlik qilmaydi. Ta'sir etuvchi kuzatuvlar testi bo'yicha birorta ham kuzatuv Kuk masofasi chegarasidan oshmadi (maksimal 0.62). PFMQI koeffitsiyenti uchun DFBETAS ko'rsatkichlarining barchasi 1.0 dan past (maksimal 0.84), demak, asosiy natijalar biror-bir alohida kuzatuvga bog'lanib qolmagan. Leverage (ta'sirchanlik) statistikasi N=9 bo'lganda yuqori bo'lishi tabiiy; kuzatilgan maksimal ta'sirchanlik (0.78) chegaradan (1.33) past.

Xulosa o'rnida, regressiya modeli kichik tanlanmaning ob'ektiv cheklovlari doirasida klassik OLS farazlarini yetarli darajada qanoatlantiradi. Muqobil baholash usullarini (vaznli eng kichik kvadratlar, umumlashgan eng kichik kvadratlar va h.k.) talab qiladigan jiddiy qoidabuzarliklar aniqlanmadi. Olingan statistik xulosalar (standart xatoliklar, p-qiymatlari) ishonchli deb hisoblanadi, biroq N=9 kuzatuvga xos noaniqliklar tahlil davomida inobatga olingan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot 2015-2023-yillar davomida O'zbekistonda davlat moliyasini boshqarish sifati va ijtimoiy adolat o'rtasidagi munosabatlarni DMBni baholovchi PEFA tizimi va CEQ yondashuvi asosidagi taqsimot o'lchovlarini birlashtirgan integratsiyalashgan model tahlili amalga oshirildi. DMB sifati (PFMQI) va ijtimoiy adolat (SEI) o'rtasida mustahkam musbat bog'liqlik mavjud. PFMQI ko'rsatkichining bir punktga yaxshilanishi (PEFA tizimidagi «S» bahosidan «V» bahosiga o'tishga teng) SEI ko'rsatkichining 0.17-0.28 punktga oshishi bilan bog'liq bo'lib, bu salmoqli ta'sir ko'lamini (0.5-1.0 standart chetlanish) ifodalaydi. Ushbu bog'liqlik o'rganilgan muqobil spesifikatsiyalarning 85 foizida saqlanib qoldi, bu esa o'zgaruvchilarni tanlash, nazorat to'plamlari, tanlanma variatsiyalari va baholash usullariga nisbatan natijalarning barqarorligini (robustness) ko'rsatadi.

Keng qamrovli tahliliy harakatlarga qaramay, fundamental noaniqliklar saqlanib qolmoqda. Kichik tanlanmalar, o'lchov xatolari, identifikatsiya muammolari va tashqi validlik bilan bog'liq xavotirlar xulosaviy ishonchni cheklaydi. Mas'uliyatli ilmiy yondashuv topilmalarni mutlaq haqiqat sifatida taqdim etish o'rniga, cheklovlarni shaffof tan olgan holda mukammal bo'lmagan dalillardan maksimal darajada xulosa chiqarishga intiladi. Ushbu tadqiqot ana shunday muvozanatga – tahliliy chegaralarni hurmat qilgan holda tushunchalarni rivojlantirishga intildi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Pomfret, R. (2019). The Central Asian economies in the twenty-first century: Paving a new Silk Road. Princeton University Press.
2. World Bank. (2021). Uzbekistan: Social protection and equity review. World Bank Report No. 151237-UZ.
3. IMF. (2022). Republic of Uzbekistan: 2022 Article IV consultation. IMF Country Report No. 22/156.
4. Ministry of Finance of Uzbekistan. (2024). Public financial management reform strategy 2025-2030. Tashkent.
5. State Committee on Statistics of the Republic of Uzbekistan. (2023). Statistical yearbook of Uzbekistan 2022. Tashkent.
6. UNDP. (2022). Human development report 2021/2022: Uncertain times, unsettled lives. United Nations Development Programme.

7. Andrews, M. (2010). How far have public financial management reforms come in Africa? Faculty Research Working Paper Series, Harvard Kennedy School, RWP10-018.
8. Inchauste, G., & Lustig, N. (Eds.). (2017). The distributional impact of taxes and transfers: Evidence from eight low-and middle-income countries. World Bank.
9. Rajkumar, A. S., & Swaroop, V. (2008). Public spending and outcomes: Does governance matter? *Journal of Development Economics*, 86(1), 96-111.
10. Grigoli, F., & Ley, E. (2012). Quality of government and living standards: Adjusting for the efficiency of public spending. IMF Working Paper, WP/12/182.
11. Barroy, H., Sparkes, S., Dale, E., & Mathonnat, J. (2018). Can low-and middle-income countries increase domestic fiscal space for health? A mixed-methods approach to assess possible sources of expansion. *Health Systems & Reform*, 4(3), 214-226.
12. Gonguet, F., Hellwig, K. P., & Jewell, A. (2019). Budget institutions and fiscal performance in the Western Balkans. IMF Working Paper, WP/19/193.
13. IMF. (2015). Current challenges in revenue mobilization: Improving tax compliance. International Monetary Fund Fiscal Affairs Department.
14. PEFA Secretariat. (2019). Republic of Uzbekistan: PEFA assessment report. Public Expenditure and Financial Accountability Secretariat.
15. World Bank. (2021). Uzbekistan: Social protection and equity review. World Bank Report No. 151237-UZ.
16. Gómez-Sabaini, J. C., & Morán, D. (2016). Tax policy in Latin America: Assessment and guidelines for a second generation of reforms. *Macroeconomics of Development Series*, No. 133, ECLAC.
17. PEFA Secretariat. (2019). Republic of Uzbekistan: PEFA assessment report. Public Expenditure and Financial Accountability Secretariat.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
